

LAPSEN HYVÄ ARKI-HANKE 1.3.2009-31.10.2011

**Lasten ja perheiden tukeminen heidän kehitysympäristöissään
Pohjoisen alueen Kaste (PaKaste) - Pohjois-Pohjanmaan osahanke
(Hankkeen tunniste 029/HTO/KH/2009)**

Selvitys hankkeen etenemisestä 1.1.-30.4.2010

Sisältö

Tiivistelmä

1. Hankkeen tavoitteet ja organisoituminen	4
1.1 Tavoitteet ja odotetut vaikutukset	4
1.2 Hallinnointi ja toimijat	5
1.3 Hankeen organisoituminen kehittämisalueilla	7
2. Kehittämistyön toteutuminen 1.1.-30.4.2010	8
2.1 Tuetun prosessikehittämisen malli ja ajankohtaisfoorumit	8
2.2 Koillismaan kehittämisalue	9
2.2.1 Kehittämissuunnitelma	9
2.2.2 Kehittämistyön tavoitteet ja painopisteet	10
2.2.3 Koulutusprosessit ja ajankohtaisfoorumi	13
2.3 Kallio-Selänteen kehittämisalue	14
2.3.1 Kehittämissuunnitelma	14
2.3.2 Kehittämistyön tavoitteet ja painopisteet	15
2.3.3 Koulutusprosessit ja ajankohtaisfoorumi	17
3. Alueellisen kehittäjäverkoston toiminta ja yhteistyö tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden kanssa	18
4. Muu verkostoyhteistyö	19
5. Selvitys henkilöstön sekä koulutus- ja asiantuntijapalveluiden käytöstä	19
6. Tiedottaminen, verkkoympäristöt ja julkaisutoiminta	21

Liitteet:

Liite 1. Hanketyöntekijöiden tiimipalaverit ja kehittämispäivät

Liite 2. Hankeorganisaatiokaavio

Liite3. Koillismaan palaverit ja käsitellyt asiat 1.1.-30.4.2010

Liite 4. Kallio-Selänteen palaveri ja käsitellyt asiat 1.1.-30.4.2010

Liite 5. Hankkeeseen kytkeytyvät opinnäytetyöt

Liite 6. Selvitys koulutus- ja asiantuntijapalveluiden käytöstä

Liite 7. Hankkeen työntekijöiden osallistuminen koulutuksiin

Tiivistelmä

Lapsen hyvä arki-hanke on Pohjoisen alueen Kasteen (PaKaste - Pohjois-Suomen monialaiset sosiaali- ja terveystalvet - kehittämisen rakenne ja toimintamalli) hankekokonaisuuden osahanke. Hanke toteutetaan Pohjois-Pohjanmaalla 11 kunnan ja kuntayhtymän alueella. Näitä ovat Kuusamo, Posio, Taivalkoski, Peruspalvelukuntayhtymä Kallio (Alavieska, Nivala, Sievi, Ylivieska) ja Peruspalvelukuntayhtymä Selänne (Haapajärvi, Kärsämäki, Pyhäjärvi, Reisjärvi). Kuntatoimijoiden lisäksi mukana on seurakuntien ja järjestöjen lapsiperhepalveluiden henkilöstöä sekä asiakkaiden edustus. Hankkeessa työskentelee kokopäivätoimisena projektipäällikkönä Aira Vähärautio, jonka palkkamenosta 50 % tulee Poske:n Pohjois-Pohjanmaan yksikön perusrahoituksesta. Koillismaahan kokopäivätoimisena kehittämiskoordinaattorina työskentelee Anu Määttä ja Kallio-Selänneen alueella vastaavasti Kirsi Anttila. Seurantajakson aikana hankkeessa on työskennellyt lisäksi 50 % kehittäjätyöntekijänä Paula Loukkola ja maisteriopiskelijaharjoittelija.

Hankkeen päätavoitteena on lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen sekä lasten ja perheiden palvelujen laadun ja vaikuttavuuden parantaminen. Tähän liittyen tavoitteena on kehittää moniammatillista kumppanuutta ja uusia toimintamalleja, kasvatuskumppanuuden rakentamista ja vanhemmuuden tukemista, asiakkaan osallisuuden vahvistamista, varhaista tukea ja tunnistamista sekä vahvistaa henkilöstön ammatillista osaamista ja tehdä tiivistä yhteistyötä alan tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden kanssa.

Seurantajakson aikana ollaan kaikissa kehittämiskunnissa ja kuntayhtymissä siirrytty konkreettiseen, aktiivisen kehittämisen vaiheeseen. Kullekin kehittämisen alueelle on laadittu moniammatillisten kehittämistimien toimesta kehittämisen suunnitelmat, joiden pohjalta paikalliset työryhmät ovat määritelleet omat kehittämisen kohteensa ja pilotoivat prosessit. Kehittämisen suunnitelmissa on hyödynnetty alueilla aiemmin tehtyjä kehittämisen suunnitelmia ja – hankkeiden tuotoksia, kuultu alueiden työntekijöitä, kehittämistimien ja työryhmien jäseniä sekä kerätty arviointi- ja palautetietoa lapsiperhepalveluiden asiakkailta Bikva-arvioinneilla Kallio-Selänneen alueella ja vertaishaastattelulla Koillismaahan alueen kunnissa.

Kehittämistyö perustuu tuetun prosessikehittämisen malliin, jonka mukaisesti on käynnistetty keskeisiä kehittämisen prosesseja tukevia koulutus- ja konsultaatioprosesseja mm. moniammatillisten toimintamallien koulutus- ja kehittäminen prosessi, pedagogisen johtamisen koulutus ja kasvatuskumppanuuskouluttajakoulutus. Lisäksi kullakin kehittämisen alueella on toteutettu ajankohtaisfoorumit, jotka on suunnattu alueiden työntekijöille. Hankkeen työntekijät ovat verkostoituneet muiden PaKaste-osahankkeiden ja paikallisten kehittämishankkeiden kanssa hyödyntäen vastavuoroisesti asiantuntija- ja kehittämissaamista. Yhteistyö alueen oppilaitosten kanssa on ollut myös aktiivista. Hanke on solminut kumppanuussopimukset keskeisten alueen tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden kanssa. Kevään aikana on käynnistynyt kahdeksan ammattikorkeakoulun perus- ja jatkotutkintoihin tähtäävää opinnäytetyöprosessia hankkeen keskeisistä kehittämisen teemoista.

1. Hankkeen tavoitteet ja organisoituminen

1.1 Tavoitteet ja odotetut vaikutukset

Lapsen hyvä arki-hanke on Pohjoisen alueen Kasteen (PaKaste - Pohjois-Suomen monialaiset sosiaali- ja terveyspalvelut - kehittämisrakenne ja toimintamalli) hankekokonaisuuden osahanke. Hankekokonaisuus pohjautuu elinkaarimallin mukaiseen ajatteluun. Se muodostuu neljästä erillisestä osahankkeesta, joiden päämääränä on rakentaa KASTE -ohjelmakauden aikana yhteinen sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämisrakenne ja toimintamalli Pohjois-Suomeen.

Lapsen hyvä arki-osahanke tuottaa kehittämisrakennekokonaisuuteen lasten ja perheiden palvelujen kehittämisen osion Pohjois-Pohjanmaalle varhaiskasvatuksen substanssista käsin. Hankkeen pyrkimyksenä on kehittämistyön avulla purkaa sektoroitunutta työkuluttuuria lasten ja perheiden palvelujen toteuttamisessa, ja näin vahvistaa elinkaarimallin mukaista lasten ja perheiden palvelujen kehittämistä varhaisen tuen ja ennaltaehkäisyn näkökulmasta.

Hankkeen päätavoitteena on lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen sekä lasten ja perheiden palvelujen laadun ja vaikuttavuuden parantaminen. Tähän liittyen tavoitteena on:

1. Moniammatillisen kumppanuuden edistäminen, yhteisten moniammatillisten toimintamallien ja verkostojen kehittäminen ja vahvistaminen lasten ja lapsiperheiden palvelujen tarjoajien välille.
2. Varhaisen tunnistamisen ja tukemisen edistäminen sekä lasten eri elämän piireissä tapahtuvan kasvatuksellisen vuorovaikutuksen ja vanhemmuuden tukeminen.
3. Lasten ja perheiden palveluissa työskentelevän henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen.
4. Kuntien ja muiden tahojen välisen yhteistyön ja yhteisen työn tapojen vahvistaminen lasten ja lapsiperheiden palveluissa asiakkaan osallisuus huomioiden.
5. Tutkimuksen, koulutuksen ja käytännön työn välisen yhteyden kehittäminen.

Hankkeen odotettuina vaikutuksina on, että lasten ja perheiden hyvinvointi ja osallisuus vahvistuvat:

- lapset ja perheet saavat oikea-aikaista palvelua
- saavat itse osallistua palvelujen kehittämiseen

- kokevat tulevansa kuulluiksi
- lapset ja perheet saavat tukea omissa kehitysympäristöissään ja peruspalvelujen yhteydessä – kotona, päivähoitossa, neuvolassa
- vanhemmat saavat tukea kasvatustehtävässään
- vanhemmuus vahvistuu
- lasten ja perheiden tarpeet tunnistetaan mahdollisimman varhain ja niihin voidaan antaa oikea-aikaista tukea
- lasten ja perheiden palvelujen työmenetelmät kehittyvät ja leviävät keskeisten toimijoiden käyttöön
- lasten ja perheiden palveluiden yhteistyö on mallinnettu rakenne- ja sisältötasolla
- ylisektorinen ja –kunnallinen yhteistyö vahvistuu ja sille luodaan toimintamalli
- lasten ja perheiden palveluissa työskentelevien ammatillinen osaaminen vahvistuu ja heillä on käytössä yhteisiä työkaluja
- alan opiskelijat integroituvat kehittämistyöhön opinnäytetöiden ja harjoittelujen kautta
- korjaavan lastensuojelun tarve vähenee

1.2 Hallinnointi ja toimijat

Osahankkeen hallinnoinnista vastaa **Peruspalvelukuntayhtymä Kallio**. Hankkeessa ovat mukana Peruspalvelukuntayhtymä Kallio (Alavieska, Nivala, Sievi, Ylivieska) **Peruspalvelukuntayhtymä Selänne** (Haapajärvi, Käsämäki, Pyhäjärvi, Reisjärvi) sekä **Kuusamo, Posio ja Taivalkoski**.

Hanke toteutetaan tiiviissä yhteistyössä **Oulun yliopiston** kanssa. Yliopiston kanssa on solmittu erillissopimus, jossa on määritelty hankkeen osalta tila- ja tutkimusresurssien käytöstä.

Lapsen hyvä arki-hankkeella on **ohjausryhmä**, joka muodostuu hankkeen kuntatoimijoiden sekä keskeisten sidosryhmien edustuksesta¹. Ohjausryhmä vastaa hankekokonaisuuden sisällöllisestä ja hallinnollisesta ohjaamisesta. Se seuraa ja arvioi hankkeen talouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä alueiden kehittämisprosessien etenemistä koko hankkeen toiminta-alueella. Ohjausryhmä kokoontuu puolivuositain. Kokouksissa käsitellään hankkeen toiminnallinen ja taloudellinen puolivuosisiraportti.

Seurantajakson aikana ohjausryhmä on kokoontunut 15.1.2010. Ohjausryhmä katsoi alueellisen ja paikallisen tason syyskauden toiminnan sekä laadittujen kehittämissuunnitelmien vastaavan

---

¹ Ohjausryhmän kokoonpano ja pöytäkirjat löytyvät verkkosivuilta - <http://www.sosiaalikallega.fi/kaste/pohjois-pohjanmaa-lapsen-hyva-arki/ohjausryhma-ja-poytakirjat/ohjausryhma/view>.

hankesuunnitelman mukaisia kehittämistyön tavoitteita ja linjauksia. Seuraava ohjausryhmän kokous on 17.6.2010.

Hankkeen työntekijöinä toimivat projektipäällikkö Aira Vähärautio (1.8.2009-31.10.2011), jonka työpiste on Oulun yliopistolla ja työsuhde on Poske:n Pohjois-Pohjanmaan yksikköön ja Oulun seudun ammattikorkeakouluun. Kuusamo-Taivalkoski-Posio- alueiden kehittämiskoordinaattorina toimii Anu Määttä (17.8.2009-31.10.2011), joka on työsuhteessa Kuusamon kaupunkiin. Kallio-Selänteen alueiden kehittämiskoordinaattorina on Kirsi Anttila (17.8.2009-31.10.2011), joka on työsuhteessa Peruspalvelukuntayhtymä Kallioon. Hankkeen määräaikaiseksi kehittäjätyöntekijäksi (55 %) on palkattu vuodelta 2009 siirtyneiden resurssien turvin Paula Loukkola (1.2.-30.9.2010). Hän on työsuhteessa peruspalvelukuntayhtymä Kallioon työpisteen ollessa Oulun yliopistolla. Lisäksi seurantajakson aikana on hankkeessa työskennellyt harjoittelijana kasvatuspsykologian maisteriopiskelija Kristiina Huttunen (1.3.-11.6.2010) Oulun yliopistolla.

Hankkeen työntekijöistä koostuvan tiimi on vastannut hankesuunnitelman mukaisen toiminnan suunnittelusta, toteutuksesta ja koordinoinnista yhteistyössä kehittämisalueiden toimijoiden kanssa. **Työntekijätiimi** on pitänyt säännöllisesti viikkopalavereja pääsääntöisesti puhelinneuvotteluina sekä Oulun yliopiston mahdollistamalla ACP-yhteydellä. Lisäksi keskimäärin kerran kuukaudessa on kokoonnuttu kehittämispäivien merkeissä, jolloin on paneuduttu intensiivisemmin kehittämistyön erityiskysymyksiin. Hanketyöntekijöiden tiimipalaverien ja kehittämispäivien ajankohdat ja asiasisällöt löytyvät liitteestä 1.

Projektipäällikkö ja kehittämiskoordinaattorit ovat arvioineet alueiden kehittämistyön käynnistymistä ja hankkeen toteutusta 20.4. ja 28.4. käydyissä kehittämiskeskusteluissa.

Alueellinen kehittäjäverkosto on muodostettu Lapsen hyvä arki-hankkeen toiminta-alueelle. Se koostuu Pohjois-Pohjanmaan sosiaali-, terveys- ja kasvatustieteiden korkeakoulujen ja oppilaitosten sekä järjestöjen ja seurakunnan edustuksesta. Hanke on solminut **kumppanuussopimukset** seuraavien tahojen kanssa: Oulun yliopisto, Oulun seudun ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan yksikkö, Diakoniana ammattikorkeakoulun Oulun yksikkö, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun Ylivieskan yksikkö, Oulun Diakoniaopisto, Oulun seudun ammattiopiston Kontinkankaan yksikkö, Ylivieskan ammattiopisto, Oulaisten ammattiopisto, MLL:n Pohjois-Pohjanmaan piiri ja Oulun hiippakunta.

Alueellisen kehittäjäverkoston tehtävänä on vahvistaa ja lisätä moniammatillista yhteistyötä alan opiskelijoiden, tutkijoiden, kouluttajien ja käytännön työn kehittäjien välillä. Verkosto integroi hankkeen kehittämistyöhön perus- ja jatko-opiskelijoiden oppimisprosesseja: opinnäytteitä, harjoittelujaksoja ja muita projekteja. Alueellinen kehittäjäverkosto osallistuu

moniammatillisen opinnäytepankin ja oppilaitosyhteistyönä toteutuvien moniammatillisten työpajojen suunnitteluun ja toteutukseen.

Alueellisen kehittäjäverkoston asiantuntemusta on hyödynnetty kehittämistyön toteutuksessa työntekijöiden koulutukseen ja kehittämisprosessien konsultaatioon liittyvissä asiantuntijapalveluissa.

Alueellisen kehittäjäverkosto ei ole kokoontunut seurantajakson aikana². Hankkeen toimesta on toteutettu oppilaitoskohtaisia vierailuja sekä käyty konkreettisia yhteistyöneuvotteluja opiskelijoiden oppimisprosessien ja opinnäytetöiden integroimiseksi tiiviimmin kehittämistyöhön³.

1.3 Hankeen organisoituminen kehittämisalueilla

Kehittämistyö toteutuksesta paikallistasolla vastaavat alueille perustetut **moniammatilliset kehittämistiimit**: Kallion, Selänteen ja Koillismaan kehittämistiimit. Moniammatillisten kehittämistiimin kokoonpanossa on huomioitu lapsiperhepalvelujen kokonaisuus sekä paikalliset erityispiirteet ja tarpeet. Kehittämistiimiin kuuluu lasten ja lapsiperhepalvelujen työntekijöitä, johtajia sekä järjestöjen ja seurakuntien edustajia⁴. Niiden tavoitteena on luoda hankkeen aikana alueille toimiva ennaltaehkäisevän, varhaisen puuttumisen yhteistyö- ja kumppanuusmalli sekä uusia lasten ja perheiden hyvinvointia tukevia työmallia yhdessä kehittämiskoordinaattorin ja kehittäjätyöntekijöiden kanssa. Kehittämistiimi on laatinut alueen yhteistyö- ja kehittämissuunnitelman kehittämistyön pohjaksi yhdessä alueen koordinaattorin kanssa⁵. Kehittämistiimin jäsenten tehtävänä on kehittää ja levittää uusia toimintamalleja ja työmenetelmiä omaan organisaatioon. Kehittämistiimi seuraa ja arvioi hankkeen etenemistä ja sen käytännön toteutumista alueellaan. Kehittämistiimien työskentelyä raportoidaan hankkeen www-sivuilla – www.sosiaalikallega.fi.

Kehittämisalueille on perustettu paikallisen tarpeen mukaisesti **työryhmiä**, joiden vastuulla on yksittäisten kehittämisteemojen konkretisointi ja kehittämistyön vieminen työyksikötasolle kunnan tai kuntayhtymän lapsiperhepalveluissa. Työryhmien kokoonpanossa on huomioitu lapsiperhepalvelujen kokonaisuudet painopisteen ollessa varhaiskasvatuksessa ja varhaisen tuen moniammatillisissa yhteistyökäytännöissä. Osassa työryhmiä on myös asiakkaiden edustus.

---

² Seuraava kokous on 3.6.2010.

³ Tarkemmin oppilaitosyhteistyöstä luvussa 3.

⁴ Moniammatillisten kehittämistiimien kokoonpano löytyy verkkosivuilta <http://www.sosiaalikallega.fi/kaste/pohjois-pohjanmaa-lapsen-hyva-arki>.

⁵ Tarkemmin kehittämisalueiden toiminnan osuudessa luvussa 2.

Koillismaan työryhmät ovat luonteeltaan moniammatillisia ja paikkakuntaakohtaisia: Posion, Taivalkosken ja Kuusamon työryhmät. Kalliossa ja Selänteellä on kummallakin omat moniammatilliset työryhmät: varhaiskasvatuksen (VASU) ja varhaisen tuen (VAVU) työryhmät sekä molemmille yhteinen perhepäivähoidon (PPH) työryhmä.

Hankeorganisaation rakenne ilmenee kokonaisuudessaan liitteessä 2. olevasta kaaviosta.

2. Kehittämistyön toteutuminen 1.1.-30.4.2010

2.1 Tuetun prosessikehittämisen malli ja ajankohtaisfoorumit

Kehittämistyön käytännön toteutus perustuu **tuetun prosessikehittämisen malliin**⁶, jonka keskeiset periaatteet ovat:

- toimijälähtöisyys
- paikallisuuden korostaminen
- kehittämistyön prosessiluonne
- kehittämistyössä tarvittava tuki – koulutus ja konsultaatio

Tuetun prosessikehittämisen paikallisuus näkyy kehittämisen kohteiden ja prosessien eriytyemisessä kehittämisalueiden erityistarpeiden mukaisesti. Hankkeen käynnistyttyä on kehittämiskoordinaattoreiden toimesta kartoitettu paikallisia tarpeita, hyödynnetty alueilla aiemmin tehtyjä kehittämissuunnitelmia ja – hankkeita, kuultu alueiden työntekijöitä, kehittämistiimien ja työryhmien jäseniä sekä kerätty arviointi- ja palautetietoa lapsiperhepalveluiden asiakkailta Bikva-arvioinneilla ja vertaishaastatteluilla.

Tuetun prosessikehittämisen mallin mukaisia kehittämistyön tuloksia levitetään kehittämisalueilla järjestettävissä **ajankohtaisfoorumeissa** ja vertaisvierailujen avulla. Ajankohtaisfoorumi-konsepti on kehitetty varhaiskasvatuksen kehittämissyksikkö Varhiksen aikana (2006-2008). Foorumeiden tavoitteena on kehittää työntekijöiden ammatillista osaamista, edistää monialaista ja moniammatillista yhteistyötä alueilla sekä mahdollistaa vanhempien osallistuminen ajankohtaiseen keskusteluun ja lapsiperhepalveluiden kehittämiseen.

Lisäksi toteutetaan kunakin kehittämisvuonna yksi, kaikille alueille yhteinen kehittämispäivä – **Pohjoinen varhaiskasvatuspäivä**. Kevään 2010 osalta päivä on 6.5.2010 Oulun yliopistolla. Se on suunniteltu laajan yhteistyöverkoston toimesta seurantajakson aikana. Lapsen hyvä arki-

⁶ Malli on kehitelty Posken Pohjois-Pohjanmaan yksikön varhaiskasvatuksen kehittämishankkeissa 2000-luvulla. Tarkempaa tietoa menetelmästä esim. Puroila Anna-Maija (toim.) 2004. Kehittyvä perhetyö. Posken julkaisusarja 12.

hankeen ohella päivän suunnitteluun ja toteutukseen on osallistunut MLL:n Pohjois-Pohjanmaan piirin ESKO Voimaperhe-hankkeesta projektipäällikkö Hannakaarina Sarvela, Oulun yliopistolta tutkijatohtori Anna-Maija Puroila sekä Oulun kaupungin päivähoidon palvelupäällikkö Irja Knuuti. Lisäksi mukana ovat seuraavat järjestöt: Autismi- ja Aspergerliitto ry, ADHD Liitto ry, Neurologisten Vammaisjärjestöjen Liitto, MLL Pohjois-Pohjanmaan piiritoimisto, Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry, Oulun Ensi- ja turvakoti ry, Suomen Sydänliitto ry, Popli, Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ry, Oulun evankelis-luterilainen seurakunta, lapsityö sekä Opi leikkien AMO oy. Toteutukseen osallistuu myös eri oppilaitosten opiskelijoita.

Päivään on ilmoittautunut n. 500 osallistujaa⁷!

2.2 Koillismaan kehittämisalue

Raportoitavalla ajanjaksolla Koillismaan Kuusamo-Taivalkoski-Posio alueen kehittämiskoordinaattori Anu Määtän työn painopisteitä ovat olleet:

- Alueen kehittämissuunnitelman laatiminen yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa
- Talouden hallinta Koillismaan osalta
- Moniammatillisen kehittämistiimin ja kuntakohtaisten työryhmien työskentelyn koordinointi
- Kasvatuskumppanuus- koulutuksen ja työmenetelmäohjausten toteuttaminen Kuusamossa
- Ajankohtaisfoorumien järjestäminen
- Vertaishaastattelun suunnittelu ja toteutus
- Oppilaitos- ja opiskelijayhteistyön koordinoiminen alueella

2.2.1 Kehittämissuunnitelma

Koillismaan kehittämissuunnitelman laadinnasta on vastannut kehittämiskoordinaattori yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa. Kehittämissuunnitelmassa linjataan alueen lapsiperhepalvelujen kehittämistoimintaa sekä sen edellyttämiä konkreettisia toimia yhteistyön ja sitouttamisen välineenä. Suunnitelma on laadittu hankkeen toiminta-ajalle ja sitä päivitetään kehittämistyön edetessä. Kehittämissuunnitelmassa on hyödynnetty Koillismaan hankekuntien työstämiä lasten- ja nuorten hyvinvointiohjelmia, varhaiskasvatussuunnitelmia, lähisuhde- ja perheväkivallan toimintasuunnitelmia, lastensuojelusuunnitelmia sekä muita kuntien omia strategioita ja suunnitelmia, joissa on linjattu lasten ja perheiden palvelujen kriittisiä

⁷ Ohjelma löytyy hankkeen verkkosivuilta - <http://www.sosiaalikallega.fi/kaste/pohjois-pohjanmaa-lapsen-hyva-arki>.

menestystekijöitä ja kehittämissuuntia. Nämä asiakirjat ohjaavat osaltaan myös hankkeessa tehtävää kehittämistyötä.

Kehittämiskoordinaattori on kartoittanut hankekuntien lapsiperhepalvelujen nykytilaa hankkeen alkuvaiheessa haastattelemalla keskeisiä lasten ja perheiden parissa työskenteleviä toimijoita kuntasektorilta sekä järjestö- ja vapaaehtoistyön toimijoita. Asiakkaiden näkökulmaa on selvitetty toteuttamalla vertaishaastatteluja hankekuntien alueella kevään 2010 aikana.

Tämä eri tahojen kanssa käyty pohdinta lapsen hyvästä arjesta ja kehittämistarpeista on vienyt kehittämisprosessia paikallistasolla eteenpäin toimijoita kuullen. Yhteisten keskustelujen myötä kehittämistyön "punaiset langat" ovat hahmottuneet ja ensimmäinen suunnitelmaluonnos oli moniammatillisen kehittämistiimin tutkailtavana tammikuussa 2010. Koillismaan kehittämissuunnitelma on luettavissa hankkeen www-sivuilta⁸.

2.2.2 Kehittämistyön tavoitteet ja painopisteet

Koillismaan kehittämistyön painopisteinä ovat moniammatillinen yhteistyö, varhainen tunnistaminen ja tukeminen, asiakkaan osallisuus, kasvatuskumppanuus sekä peruspalvelujen kehittäminen. Kehittämistyön konkretisoituminen on tapahtunut pääosin kuntakohtaisten moniammatillisten työryhmien työskentelyn kautta⁹.

Moniammatillinen yhteistyöhön liittyen kehittämistyön tavoitteena on tarkastella yhteistyötä lasten ja perheiden palveluissa toimivien kesken sekä mallintaa keskeisiä palveluprosesseja. Työskentely käynnistyi Koillismaan yhteisellä moniammatillisen yhteistyön koulutusprosessilla 22.4. Posion Himmerkissä. Kouluttajina toimivat Oamk:n sosiaali- ja terveystieteiden yksikön yliopettajat Arja Veijola ja Hilkka Honkanen. Koulutuksessa ovat mukana kehittämistiimin ja kuntakohtaisten työryhmien jäsenet. Työskentely jatkuu kouluttajien opastuksella kevääseen 2011 saakka.

Palveluprosessien mallinnuksen tiimoilta on käynnistetty yhteistyötä Tukeva- hankkeen kanssa. Tarkoituksena on perehtyä Process guide- ohjelmalla tapahtuvaan mallinnustyöhön Tukevan toimijoita sekä Kuusamon atk-neuvontaa konsultoiden. Varsinainen mallinnustyö käynnistyy syksyllä 2010.

⁸ Koillismaan kehittämissuunnitelma löytyy hankkeen verkkosivuilta linkistä <http://www.sosiaalikallega.fi/kaste/pohjois-pohjanmaa-lapsen-hyva-arki/kuusamo-taivalkoski-posio/kehittamistyö-kuusamo-taivalkoski-posio/view>.

⁹ Palaverit on luetteloitu liitteeseen 3.

Lapsen hyvä arki- hankkeen rakenteina ovat moniammatillinen kehittämistiimi ja kuntakohtaiset työryhmät, jotka omalta osaltaan tukevat kyseisen kehittämisteeman konkretisoitumista alueella.

Koillismaan kunnissa on meneillään lastensuojelusuunnitelmien tekeminen. Taivalkoskella lastensuojelusuunnitelma on tehty ja sen tavoitteisiin pyritään osittain hanketyön kautta. Kuusamossa on juuri tehty laaja kysely toimijoille lastensuojelusuunnitelman pohjaksi. Vastuuhenkilönä ja suunnitelman kokoajana toimii johtava sosiaalityöntekijä. Posiolla lastensuojelusuunnitelma on osana hyvinvointikertomusta. Teemaan liittyen alueella odotellaan THL:n Lastensuojelu varhaiskasvatuksessa - opasta, jota on tarkoitus pilotoida osana hankkeen kehittämistyötä.

Neuvolatyön näkökulmasta moniammatillinen yhteistyö konkretisoituu hankkeessa uuden neuvola-asetuksen mukaisen laajan 4-vuotistarkastusmallin laatimisessa. Posiolla malli on tehty neuvolan ja päivähoiton yhteistyönä. Kuusamossa asian tiimoilta on perustettu erillinen työryhmä, jonka työskentely on käynnistynyt. Tarkastuksesta laaditaan kuntiin prosessikuvaukset osana moniammatillisen yhteistyön prosessia. Mallinnusta tehdään yhteistyössä Tukeva- hankkeen ja THL:n erikoissuunnittelija Arja Hastrupin kanssa.

Varhaisen tunnistaminen ja tukemisen teemaan on pureuduttu alueella Jari Sinkkosen koulutusten myötä. Henkilöstökoulutuksen teemana oli Lapsen terve ja epäterve aggressio ja yleisöluennolla kuultiin Mitä lapsi tarvitsee hyvää kasvuun. Henkilöstökoulutukseen osallistui alueelta 126 lapsiperhepalveluiden toimijaa ja yleisöluennolla oli n.400 kuulijaa.

Alueella on osallistuttu mielenterveyden keskusliiton Lapset puheeksi- menetelmäkoulutukseen, josta on jaettu palautetta ja materiaalia kuntakohtaisissa työryhmissä. Perhenavigaattori on otettu käyttöön Kuusamon neuvolassa osana lapsen 2-vuotisneuvolakäyntiä, Posion perhetyössä ja lastenneuvolassa sekä Taivalkoskella arvioitavaksi useissa toimipisteissä. Myös Vanhemmuuskorteista on jo muutamia käyttökokemuksia toimijoilla.

Varhaisen tuen polkuja tarkastellaan paikallisissa työryhmissä osana moniammatillisen yhteistyön mallinnusprosessia.

Lapsen hyvä arki- hankkeen yhtenä tavoitteena on vahvistaa **asiakkaiden osallisuutta** ja kuulla vanhempien ääntä palvelujen kehittämisessä. Asiakkaiden näkökulman kartoittamiseksi Koillismaan alueella käytettiin Anna-Leena Välimäen¹⁰ kehittämää Vertaishaastattelumenetelmää. Haastattelun teemat ja toteutus sovittiin kehittämistiimissä ja työryhmissä.

¹⁰ Järvi, S. & Välimäki, A-L. 2005. Vertaishaastattelu ja dialoginen kasvuprosessi julkaisussa: Seppänen-Järvelä, R. (toim.) 2005. Vertaismenetelmät kehittävän arvioinnin välineinä. Hyvät käytännöt. Menetelmäkäsikirja. Helsinki: Stakes.

Vertaishaastattelu nähtiin välineenä, jota kentän toimijat voivat suhteellisen helposti käyttää omassa arkityössään asiakasnäkökulman kartoittamiseksi myös jatkossa.

Vertaiskeskustelun tarkoituksena oli antaa vanhemmille / huoltajille mahdollisuus kertoa mielipiteensä lapsen hyvästä arjesta ja näkemyksensä kuntien lapsiperhepalveluista sekä ajatuksensa palvelujen kehittämisestä. Kuntien toimijat pyysivät haastatteluun varhaiskasvatusikäisten (0-8v) lasten vanhempia eri palvelujen käyttäjäryhmistä. Keskustelut toteutettiin 2-3 hengen ryhmähaastatteluina helmi-maaliskuun 2010 aikana ja niihin osallistui kaikkiaan 59 vanhempaa. Haastattelujen tulosten koonti on vielä osittain kesken, mutta päällimmäistä antia on käsitelty kevään aikana työryhmien kokouksissa sekä alueen ajankohtaisfoorumissa. Syksyllä 2010 järjestetään vertaishaastattelujen tulosten pohjalta kuntakohtaisia keskustelutilaisuuksia sekä tiedotetaan asiasta paikallislehdissä. Vertaishaastattelun toteuttamisessa on ollut apuna myös Oulun yliopiston varhaiskasvatuksen opiskelija sekä hankkeen harjoittelija Kristiina Huttunen.

Koillismaan ensimmäinen ajankohtaisfoorumi pidettiin 25.3. Kuusamon lukiolla teemalla Asiakkaan osallisuus. Kouluttajana toimi Seija Järvi. Kehittämiskoordinaattori kertoi kuulijoille vertaishaastattelun toteutuksesta ja tuloksista ja hankkeen kehittämispäällikkö esitti katsauksen hankkeen ajankohtaisiin asioihin. Tilaisuudessa oli mukana 79 osallistujaa eri ammattialoilta.

Kasvatuskumppanuus- teema on hyvin vahva juonne Koillismaan kehittämistyössä. Kuusamossa käynnistyi tammikuussa viides peruskoulutusryhmä ja kahden edellisen ryhmän työmenetelmäohjaukset ovat jatkuneet kevään ajan. Taivalkoskelta ja Posiolta on työparit parhaillaan kouluttajakoulutuksessa. Kevään aikana laaditaan paikalliset koulutus suunnitelmat ja peruskoulutukset käynnistyvät syksyllä 2010.

Kuusamossa on sovittu kasvatuskumppanuuskoulutuksen myötä kehittyneen päivähoiton aloitusprosessin mallinnuksesta sekä työmenetelmäohjaustyyppisen rakenteen luomisesta osaksi päivähoiton pedagogista johtamista. Taivalkoskella osana kasvatuskumppanuusprosessia on tarkasteltu omahoitajuutta ja pienryhmätyöskentelyä konsultoiden päiväkodin johtaja Marja Hiitola-Moilasta.

Peruspalveluiden kehittämiseen liittyen Koillismaan alueen päivähoiton vastaavat ohjaajat sekä kehittämiskoordinaattori ovat osallistuneet Ediva Oy:n Varhaiskasvatuksen johtamisen prosessikoulutukseen maaliskuussa. Koulutuksella tavoitellaan eväitä pedagogiseen johtamiseen, verkostoyhteistyöhön sekä kehittämistyön juurtumiseen osaksi perustyötä.

2.2.3 Koulutusprosessit ja ajankohtaisfoorumi

Kehittämissuunnitelmaan sisältyy alueen sisällöllisiin kehittämisteemoihin sekä kehittämistyön menetelmiin liittyvä koulutus. Koillismaan alueella jatketaan Varhis-hankkeen aikana Kuusamossa aloitettua ja vaikuttavaksi todettua kasvatuskumppanuus- koulutusta. Posion ja Taivalkosken osalta peruskoulutukset käynnistyvät syksyllä 2010 neljän työntekijän osallistuessa kouluttajakoulutukseen kevään 2010 aikana. THL:n kouluttajakoulutuksessa kouluttajina toimivat Marjatta Kekkonen ja Aini Ronkainen.

Toinen mittava koulutusprosessi, Varhaiskasvatuksen johtaminen (Ediva Oy, Sanna Parrila), käynnistyi maaliskuussa 2010. Johtamiskoulutukseen osallistuu alueelta 4-5 päivähoidon ohjaajaa sekä alueen kehittämiskoordinaattori mahdollisuuksien mukaan. Koulutuksen anti konkretisoituu kehittämistyöhön syksyn 2010 aikana. Koulutus kestää vuoden 2010 loppuun saakka sisältäen 10 lähiopetuspäivää.

Moniammatillisen kehittämistiimin ja kuntakohtaisten työryhmien jäsenet osallistuvat Koillismaan yhteiseen moniammatillista yhteistyötä tukevaan koulutukseen. Kouluttajina toimivat Oamk:n sosiaali- ja terveysalan yksikön yliopettajat Arja Veijola ja Hilka Honkanen. Koulutusprosessi käynnistyi huhtikuussa 2010 jatkuen kevääseen 2011 saakka.

Edellä mainittujen prosessikoulutusten lisäksi alueella on järjestetty ajankohtaisfoorumissa koulutusta asiakkaan osallisuudesta sekä Jari Sinkkosen koulutusta lapsen hyvään arkeen ja varhaiseen tukemiseen liittyen. Lisäksi alueella on perehdytty uusien työmenetelmien ja -välineiden käyttöönottoon (Lapset puheeksi, VIG, Vanhemmuuskortit jne.). Oma roolinsa koulutuksen ja osaamisen kehittämiseksi on ajankohtaisfoorumeilla, joissa on sisällöllisten luentojen ohella tarkoitus jakaa kehittämistyön edetessä saatua kokemustietoa ja kehittämisen näkökulmia paikallisten toimijoiden toimesta.

2.3 Kallio-Selänteen kehittämisaalue

Raportoitavalla ajanjaksolla Kallio-Selänteen alueen kehittämiskoordinaattori Kirsi Anttilan työn painopisteitä ovat olleet:

- Alueen kehittämissuunnitelmien tekeminen
- Budjetin tarkastelua suhteessa toimintaan
- Työryhmien perustaminen Kallion PPKY:n sekä Selänteen PPKY:n alueille
- Verkostoituminen Selänteen ja Kallion peruspalvelukuntayhtymien vastuuihmisten sekä muiden alueen hankkeiden kesken
- Yhteistyön suunnittelua alueen oppilaitosten, seurakunnan ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa
- Ajankohtaisfoorumien suunnittelu ja toteutus
- BIKVA arviointimenetelmään toteuttaminen
- Koulutusten järjestäminen alueella

2.3.1 Kehittämissuunnitelma

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kehittämissuunnitelman pohjana käytettiin nykytilanalyysia. Peruspalvelukuntayhtymä Kalliossa oli tehty vahaiskasvatukselle suunnitelma vuodelle 2010, josta saatiin suunnitelmaan sisältöä. Kallion nettisivuilta saatiin ajankäytöstä tietoa, jota täsmennettiin henkilökohtaisesti eri toimijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa. Kehittämiskoordinaattori esitteli suunnitelmaa moniammatillisen kehittämistiimin jäsenille tammikuun ja helmikuun kehittämistiimien kokouksissa. Varhaiskasvatuksen palvelujohtajan kanssa suunnitelmaa tarkennettiin ja maaliskuussa suunnitelma julkaistiin hankkeen nettisivuilla¹¹.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen kehittämissuunnitelmaa pohjustettiin nykytilanalyysilla. Peruspalvelukuntayhtymä Selänne perustettiin vuoden 2010 alusta ja kehittämissuunnitelmaa on linjattu kuntayhtymän strategioiden mukaisesti¹². Lapsen kanssa – hankkeen loppuraportista¹³ saatiin ajankäytöstä tietoa lastensuojelun tilasta sekä moniammatillisesta yhteistyöstä Nivala-Haapajärven seutukunnassa. Kehittämissuunnitelmaa käsiteltiin tammikuussa ja helmikuussa moniammatillisen kehittämistiimin kokouksissa. Suunnitelmaan

¹¹ Peruspalvelukuntayhtymä Kallion Lapsen hyvä arki-hankkeen kehittämissuunnitelma löytyy linkistä <http://www.sosiaalikallega.fi/kaste/pohjois-pohjanmaa-lapsen-hyva-arki/kallio/kehittamisty-kallio/view>

¹² Tiedot poimittu Selänteen nettisivuilta <http://www.selanne.net/index.asp>.

¹³ Alueellinen lastensuojeluyksikkö, Lapsen kanssa-lastensuojelun kehittäminen Nivala-Haapajärven seutukunnassa http://www.selanne.net/singlenewsinfo.asp?newsname=Lapsen+kanssa+%2Dhankkeen+loppuraportti%3A+Alueellinen+lastensuojeluyksikkö&id=26704&menu_id=14624&selected=14624&companyId=0&show=.

pyydettiin lisäksi kommentteja Selänteen peruspalveluiden palvelujohtaja. Suunnitelma löytyy hankkeen nettisivuilta¹⁴.

Molempien alueiden kehittämissuunnitelmien laadinnassa on hyödynnetty Bikva-arvioinnilla hankittua asiakkaiden antamaa palautetietoa lapsiperhepalveluiden nykytilasta sekä kehittämisentarpeista.

2.3.2 Kehittämistyön tavoitteet ja painopisteet

Kallion moniammatillinen kehittämistiimi on kokoontunut seurantajakson aikana kaksi kertaa Selänteen moniammatillinen kehittämistiimi kerran (tarkemmin liitteessä 4.). Kehittämistyö on organisoitunut molemmilla alueilla työryhmätasolle ja kehittämistiimit ovat nimenneet edustajat perustettuihin työryhmiin, jotka ovat kokoonpanoltaan moniammatillisia. Työryhmien tehtävänä on konkretisoida kehittämissuunnitelmissa linjattuja kehittämissuunnitelmien painopisteitä sekä määritellä alueilla pilotoitavia kehittämisen prosesseja. Työryhmät ovat saaneet kehittämisideoita Bikva- asiakaslähtöisen arviointimenetelmän esille nostamista asioista. Työryhmien työskentelyä raportoidaan hankkeen verkkosivuilla.

Moniammatillisen yhteistyön tavoitteena on mallintaa ja kehittää peruskuntien keskeisiä lapsiperhepalveluja Kallion ja Selänteen peruspalvelukuntayhtymissä. Moniammatilliseen yhteistyön rakentumiseen saadaan tukea prosessikoulutuksesta, josta vastaa TtT Arja Veijola ja TtT Hilka Honkanen OAMK:sta. Kallion ensimmäinen kokoontuminen oli 4.4.2010 seurakunnan leirikeskuksesta ja Selänteen 14.4.2010 Haapajärven kaupungin talolla. Prosessikoulutusta jatketaan molemmilla alueilla kaksi kertaa syksyllä 2010 sekä kaksi kertaa keväällä 2011.

Kallion kehittämisalueella tavoitteena on saada aikaan perhepalvelukeskuksen malli. Tätä mallinnustyötä tehdään jokaisessa työryhmässä. Perhepalvelukeskuksen rakenteesta ei ole tehty vielä päätöksiä, mutta suunnittelun lähtökohtana on verkostomainen palvelumalli.

Moniammatillisen yhteistyön mallinnukseen otetaan vaikutteita TUKEVA-hankkeen tekemästä perhevalmennuksen uudistamistyöstä. Tarve perhevalmennuksen uudelleen järjestämiselle nousi BIKVA asiakaskyselyn tulosten myötä, kun henkilöstö halusi vastata asiakkailta nousseeseen tarpeeseen.

Kallion kehittämisalueella Sievissä mallinnetaan yhteistyötä sivistystoimen esiopetuksen kanssa lapsen näkökulmasta.

Nivalassa kehitetään kuntatason moniammatillisen yhteistyön malli, joka otetaan käyttöön soveltuvin osin myös muissa peruspalvelukuntayhtymän kunnissa Kalliossa.

---

¹⁴ Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen Lapsen hyvä arki-hankkeen kehittämissuunnitelma löytyy linkistä <http://www.sosiaalikallega.fi/kaste/pohjois-pohjanmaa-lapsen-hyva-arki/selanne/kehittamistyö-selanne/view>.

Peruspalveluiden kehittämistä ja varhaiskasvatuspalveluissa toimivien johtajien **ammattillisen osaamisen vahvistamista** toteutetaan varhaiskasvatuksen johtamisen prosessikoulutuksena, jonka tuottaa Ediva Oy:stä Sanna Parrila. Ensimmäinen koulutusjakso oli maaliskuussa.

Peruspalvelujen kehittämiseen liittyen Kalliossa ja Selänteellä työskentään kuntayhtymän yhteistä Vasu-asiakirjaa. Lapsikohtaista Vasu-työskentelyä kehitetään Kalliossa ottamalla käyttöön uusi mallinnettu versio lapsen Vasusta syksyllä 2010. Lapsikohtaisiin Vasu-keskusteluihin liitetään perhenavigaattorin käyttö osana vanhempien kanssa käytäviä keskusteluja. Selänteellä lapsikohtaista Vasua työskentään ja mallinnetaan Haapajärven Satakielen päiväkodissa. Malli levitetään jatkossa myös muihin Selänteen peruspalvelukuntayhtymän kuntiin.

Perhepäivähoidon osalta Kalliossa ja Selänteellä kehitetään varahoitojärjestelmää lapsen ja perheen, perhepäivähoitajan sekä varahoitopaikan näkökulmasta. Lisäksi kartoitetaan perhepäivähoitajan kokemuksia omasta työstään ja sen mielekkyydestä.

Asiakkaan osallisuutta pyritään vahvistamaan Kallion ja Selänteen VASU-työryhmissä. Tavoitteena on edistää vanhempien osallisuutta osana kuntien Vasu-työskentelyä. Konkreettisia toimia ollaan suunnittelemassa tämän toteuttamiseksi. Kalliossa lapsen ja vanhemman osallisuutta päivähoitossa mallinnetaan Theraplay-menetelmän avulla. Päiväkodeissa lasten osallisuutta kehitetään osana ammattikorkeakoulun perus- ja jatkotutkintoja suorittavien opiskelijoiden käynnistämiä opinnäytetyöprosesseja sekä Nivalassa että Pyhäjärvellä.

Asiakkaiden osallisuutta on toteutettu kehittämistyössä kartoittamalla asiakkaiden näkemyksiä Bikva asiakaslähtöisellä arvioinnilla kummallakin kehittämisaalueella. Kalliossa asiakashaastattelut tehtiin joulukuussa 2009. Selänteellä asiakashaastattelut tehtiin tammikuussa 2010. Lapsiperhepalveluiden henkilöstöhaastattelut tehtiin molemmille alueille helmikuussa. Esimiesten kuulemiset ovat olleet Kalliossa maaliskuussa ja Selänteellä huhtikuussa¹⁵.

Vanhemmuuden ja varhaisen vuorovaikutuksen tukemiseen pyritään kasvatuskumppanuuden rakentamisen ja vahvistamisen avulla Kallion ja Selänteen kehittämisaalueilla. Varhaiskasvatuksen kehittämisyksikkö Varhis-hankkeen aikana Kallion alueelle koulutettiin kasvatuskumppanuuskouluttajia, jotka ovat jatkaneet työskentelyään myös Lapsen hyvä arki-hankkeessa kouluttamalla kasvatuskumppanuuden peruskoulutusryhmiä sekä pitämällä työmenetelmäohjauksia. Kevään 2010 aikana sekä Kallion että Selänteen alueille koulutetaan lisää kasvatuskumppanuuskouluttajapareja.

Selänteen kehittämisaalueella Reisjärvellä mallinnetaan erityistä tukea tarvitsevan lapsen sijoittumista päivähoitoon, kun erityislastentarhanopettajan palvelua ei ole saatavilla. Tukena käytetään Paula Korkalaisen (2009) väitöstutkimusta: ”Riittämättömyyden tunteesta osaamisen

---

¹⁵ Tarkemmin liitteessä 4.

oivallukseen. Ammatillisen asiantuntijuuden kehittäminen varhaiserityiskasvatuksen toimintaympäristöissä”.

Vanhemmuuden tukemiseen sekä varhaiseen puuttumiseen on Selänteen alueella aloitettu perheiden vertaisryhmätoiminnan mallinnus. Vertaisryhmätoiminta saa alkunsa Pyhäjärven ja Kärsämäen perheille (kolme molemmista) 10.–11.9.2010 järjestettävästä perheleiristä. Perheet valitaan perhetyöntekijöiden toimesta, kriteerinä ovat syrjäytymisuhan alla olevat pienten lasten perheet. Mukana toiminnan suunnittelussa ovat seurakunta, neuvola, perhetyö, päivähoito, MLL sekä Martat.

Kallion alueella Nivalan päiväkodissa kehitetään varhaiseen puuttumisen mallinnusta, joka kohdistuu Askeleittain tunnekasvatusohjelmaan. Osa päivähoiton työntekijöistä on koulutettu ohjelman käyttöön sekä Ylivieskan yhdessä yksikössä mallinnetaan hoivaavaa vuorovaikutusleikkiä. Näillä molemmilla on vaikutusta lapsen tunnetilojen hallintaan. Vanhemmat otetaan osalliseksi kehittämistoimintaan.

2.3.3 Koulutusprosessit ja ajankohtaisfoorumi

Kasvatuskumppanuuskouluttajakoulutukseen on nimetty Kallion alueelta kaksi henkilöä, perhepäivähoidon palvelupäällikkö sekä kiertävä erityislastentarhanopettaja. Selänteen alueelta on nimetty samoin kaksi henkilöä, varhaiskasvatuksen ohjaaja ja neuvolan terveydenhoitaja. Tälle raportointijaksolle on sijoittunut viisi koulutuspäivää.

Varhaiskasvatuksen johtamiskoulutukseen osallistuu Kalliosta kuusi henkilöä, joista yksi on perhepäivähoidon palvelupäällikkö ja viisi on perhepäivähoidon ohjaajia. Selänteelle tarjottiin neljää paikkaa koulutukseen, mutta heidän rajallisten henkilöstöressurssien vuoksi koulutukseen osallistuu vain kaksi henkilöä. Molemmat ovat varhaiskasvatuksen ohjaajia, toinen perhepäivähoidon esimies ja toinen ryhmäperhepäivähoidon esimies. Raportoitavalla jaksolla koulutusta on ollut kaksi päivää.

Moniammatillisen yhteistyön koulutus toteutettiin paikallisesti. Kouluttajina toimi TtT Arja Veijola ja TtT Hilka Honkanen, molemmat Oulun ammattikorkeakoulun opettajia. Kallion koulutuksessa 4.4.2010 paikalla oli 17 henkilöä ja Selänteellä 14.4.2010 oli paikalla 14 henkilöä.

Alueellisena koulutuksena on Kallion alueella toteutunut kasvatuskumppanuuskoulutuksen peruskoulutusta kolmena päivänä sekä työmenetelmäohjausta neljänä päivänä kaksi tuntia kerrallaan. Huoli puheeksi koulutusta on toteutettu yhdeksän tuntia, kahdelle ryhmälle kaksi kertaa.

Selänteen ja Kallion yhteinen ajankohtaisfoorumi pidettiin seminaarityyppisenä 20.3.2010 klo 9.00–15.00. Paikalla oli Selänteeltä 93 ja Kalliosta 118 lapsiperhepalvelujen työntekijää. Tilaisuudessa tuotiin ajankohtaisia kuulumisia Oulun Yliopistolta (Eeva-Liisa Kronqvist) Lapsen äänen kuulemisesta, Haukiputaan huolen puheeksi ottamisen mallista (Eila Huotari) sekä THL:n erikoistutkijan Niina Halmeen väitöskirjan pohjalta isän osuudesta lapsiperheiden arkeen. THL:n tutkija kertoi THL:n omasta hankkeesta Laps-YTY:sta, jossa on moniammatillinen näkökulma.

3. Alueellisen kehittäjäverkoston toiminta ja yhteistyö tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden kanssa

Alueellinen kehittäjäverkosto ei ole kokoontunut seurantajakson aikana. Hankkeen työntekijät ovat tehneet oppilaitosvierailuja ja yhteistyön konkretisoimiseksi on toteutettu suunnittelupalavereja.

Seurantajaan aikana on avattu opinnäytepankki hankkeen verkkosivuille osoitteeseen - <http://www.sosiaalikallega.fi/kaste/pohjois-pohjanmaa-lapsen-hyva-arki/opinnaytepankki/opinnaytepankki/view>. Hankkeessa on tähän mennessä käynnistynyt 8 opinnäytetyöprosessia (ks. liite 5.).

Oulun yliopiston varhaiskasvatuksen opiskelijoita on osallistunut asiakaslähtöisten aineistojen hankintaan Bikva- arvioinneilla ja vertaishaastatteluilta. He ovat osallistuneet myös paikallisten kehittämistiimien ja työryhmien työskentelyyn osana opintojaan.

Yksityiskohtaisemmasta yhteistyöstä ja tiivistä opintojen integroimisesta Lapsen hyvä arki-hankkeeseen on sovittu Oulun Diakoniaopiston lähihoitajaopiskelijoiden osalta syksystä 2010 alkaen. Yhteistyö tulee suuntautumaan Koillismaan kehittämisalueen yksiköihin. Diakin Oulun yksikön kanssa on sovittu vastaavasta opintojen integroinnista syksyllä 2010 yhteistyöalueen ollessa Kallio-Selänne kehittämistyössä. Diakin opiskelijat tulevat osallistumaan 2011 Pohjoisen varhaiskasvatuspäivän suunnitteluun ja toteutukseen. Oulaisten ammattiopiston sosiaali- ja terveysalan yksikön kanssa on suunniteltu lähihoitajaopiskelijoiden perheissä tapahtuvaan työssäoppimiseen liittyvää yhteistyötä. Savonian ammattikorkeakoulusta on terveydenhuollon opiskelijoita mukana Selänteen alueella toteutettavan, perheille tarkoitetun vertaisryhmätoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

4. Muu verkostoyhteistyö

Hankkeen työntekijät ovat verkostoituneet aktiivisesti PaKaste-osahankkeiden, muiden Pohjois-Pohjanmaan kehittämishankkeiden sekä keskeisten toimijoiden ja sidosryhmien kanssa kehittämisalueillaan. Konkreettisia yhteistyöverkostojen kokoontumisia on seurantajakson aikana ollut PaKaste- osahankkeiden työseminaari 18.-19.3.2010 Rukalla, jonka toteutuksesta vastasivat yhteistyössä Lapsen hyvä arki-hanke ja Kainuun osahanke.

PaKasteen Nuppu-hankkeen kanssa on sovittu koulutusyhteistyöstä ja ajankohtaisfoorumeihin liittyvästä yhteistyöstä kevään ja ensi syksyn osalta. PaKasteen verkkosivuille on tehty osahankkeiden yhteinen koulutusalue, joka palvelee myös muiden PaKasteen osahankkeiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

Tiiviimpää yhteistyötä on ollut myös **TUKEVA-hankkeen** kanssa. TUKEVA-hankkeen osalta on sovittu, että Lapsen hyvä arki-hankkeessa voidaan hyödyntää jo tehtyä lapsiperhepalveluiden mallinnustyötä. Hankkeen työntekijöiden kesken on myös toteutettu vertaisvierailuja ja koulutuksellista yhteistyötä mm. neuvolan ja päivähoidon yhteistyökäytäntöjen mallinnustyöhön liittyen. Yhteistyöpalaveri THL:n ja TUKEVA-hankkeen kanssa toteutettiin 30.4.2010. Mukana oli projektipäällikkö, Koillismaan kehittämiskoordinaattori ja Kuusamon neuvolan terveydenhoitaja.

Seurantajakson aikana projektipäällikkö osallistui **Voske-verkosto**¹⁶ työkokoukseen 23.3.2010 sosiaali- ja terveysministeriössä Tarja Kahiluodon, neuvottelevan virkamiehen, kutsusta. Tapaamisessa käsiteltiin päivähoidon ja lapsiperhepalveluiden kehittämisen ajankohtaisia asioita. Voske-verkoston toiminta koordinoituu käytännön tasolla valtakunnallisesti sosiaalialan osaamiskeskusten ja Kaste-hankkeiden työntekijöiden verkostojen kautta. Seuraava tapaaminen on 18.11.2010.

THL:n on vastannut yhteistyöpyyntöömme ja olemme päässeet mukaan valtakunnalliseen lasten, nuorten ja perheiden Kaste-hankkeiden verkostoon. Seuraava **Lasten Kaste-verkostoseminaari**, johon osallistumme, on Turussa 1.-2.6.2010.

5. Selvitys henkilöstön sekä koulutus- ja asiantuntijapalveluiden käytöstä

Hankkeen työntekijöinä toimivat projektipäällikkö Aira Vähärautio (1.8.2009-31.10.2011), jonka työpiste on Oulun yliopistolla ja työsuhde on Poske:n Pohjois-Pohjanmaan yksikköön ja Oulun seudun ammattikorkeakouluun. Kuusamo-Taivalkoski-Posio- alueiden kehittämiskoordinaattorina toimii Anu Määttä (17.8.2009-31.10.2011), joka on työsuhteessa

---

¹⁶ Sosiaalialan osaamiskeskusten varhaiskasvatuksen kehittäjien valtakunnallinen verkosto (Voske).

Kuusamon kaupunkiin. Kallio-Selänteen alueiden kehittämiskoordinaattorina on Kirsi Anttila (17.8.2009-31.10.2011), joka on työsuhteessa Peruspalvelukuntayhtymä Kallioon. Hankkeen määräaikaiseksi kehittäjätyöntekijäksi (55 %) on palkattu vuodelta 2009 siirtyneiden resurssien turvin Paula Loukkola (1.2.-30.9.2010). Hän on työsuhteessa peruspalvelukuntayhtymä Kallioon työpisteen ollessa Oulun yliopistolla. Lisäksi seurantajakson aikana on hankkeessa työskennellyt harjoittelijana kasvatopsykologian maisteriopiskelija Kristiina Huttunen (1.3.-11.6.2010) Oulun yliopistolla.

Lapsen hyvä arki-hankkeessa on järjestetty kehittämistyön prosesseja tukevaa koulutusta **kaikille yhteisinä** prosesseina sekä **paikallisesti erityvinä** koulutuksina ja muina asiantuntijapalveluina.

Kaikille yhteisiä kehittämistyötä tukevia koulutusprosesseja on seurantajakson aikana ollut:

- Varhaiskasvatuksen pedagoginen johtaminen - Ediva Oy:n koulutus 4.-5.3.2010 Oulun yliopistolla. Hanketta on laskutettu koulutuksesta sopimuksen mukaan. Kustannukset ilmenevät hankkeen talousraportista ja liitteestä 6.
- Moniammatillisten toimintamallien ja verkostojen kehittäminen ja vahvistaminen - Hilikka Honkasen ja Arja Veijolan tarjoama koulutus Kallion kehittämisa-alueella 7.4.2010, Selänteen kehittämisa-alueella 14.4.2010 ja Koillismaalla 22.4.2010. Koulutuksista aiheutuneet kustannukset eivät näy vielä tämän seurantajakson kirjanpidossa.
- Kasvatuskumppanuuskouluttajakoulutus – Marjatta Kekkosen ja Aini Ronkaisen tarjoama koulutus Oulun yliopistolla 30.-31.3.2010 ja 26.-28.4.2010 sekä 27.5.2010. Koillismaalta osallistuu koulutukseen neljä henkilöä sekä Kallion ja Selänteen alueilta neljä henkilöä. Koulutuksesta aiheutuneet kustannukset eivät näy vielä tämän seurantajakson kirjanpidossa.

Paikallisesti erityvinä koulutuksina on toteutettu kasvatuskumppanuusperuskoulutusta sekä kasvatuskumppanuuden työmenetelmäohjauksia. Kouluttajina ovat työskennelleet Kuusamossa kehittämiskoordinaattori Anu Määttä ja lastentarhanopettaja Anja Niemi. Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kasvatuskumppanuuskouluttajina ovat työskennelleet kehittämispäällikkö Marjut Parhiala ja varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö Sari Suhonen.

Kallion ja Selänteen peruspalvelukuntayhtymien alueella on toteutettu Huoli-puheeksi koulutusta. Kouluttajina ovat toimineet Marjut Parhiala ja Kaija Leppälä.

Kouluttajien ja muiden asiantuntijoina toimineiden palveluista aiheutuneet kustannukset¹⁷ ja koulutusten laajuudet tuntimäärineen on koottu liitteeseen 6.

Hanketyöntekijät ovat osallistuneet seurantajakson aikana liitteeseen 7. koottuihin koulutuksiin. Siitä ilmenevät myös koulutuksista mahdollisesti aiheutuneet kustannukset.

6. Tiedottaminen, verkkoympäristöt ja julkaisutoiminta

Lapsen hyvä arki-hankkeelle on laadittu omat verkkosivut osaksi PaKaste-hankkeen sivustoa (<http://www.sosiaalikallega.fi/kaste>). Sivustolle raportoidaan kehittämistyön alueellisia ja paikallisia prosesseja. Verkkosivuilla tiedotetaan kootusti hankkeen toimijoiden kokouksista, koulutuksista ja muista ajankohtaisista tapahtumista. Hankeen keskeisten toimielinten pöytäkirjat ja muistiot julkaistaan verkkosivuilla.

Sivusto on linkitetty hankekuntien ja kuntayhtymien kotisivuille sekä Oulun yliopiston kasvatustieteen tiedekunnan sivustolle.

Posken Lapin toimintayksikön ylläpitämää ja hankkeessa mukana olevien toimijoiden käytössä olevaa verkkokonsultaatiopalvelua (<http://www.sosiaalikallega.fi/verkkokonsultaatio>) on kehitetty vastaamaan entistä paremmin lapsiperhepalveluiden moniammatillisen työskentelyn haasteisiin vahvistamalla neuvolan ja perhetyö osaamisaluetta. Lapsiperhepalvelujen työntekijöitä on informoitu verkkokonsultaatiopalvelusta hankkeen tilaisuuksissa.

26.4.2010 Pyhäjokiseutulehdessä oli kehittämiskoordinaattorin henkilökuva, jossa Lapsen hyvä arki - hanke esiteltiin.

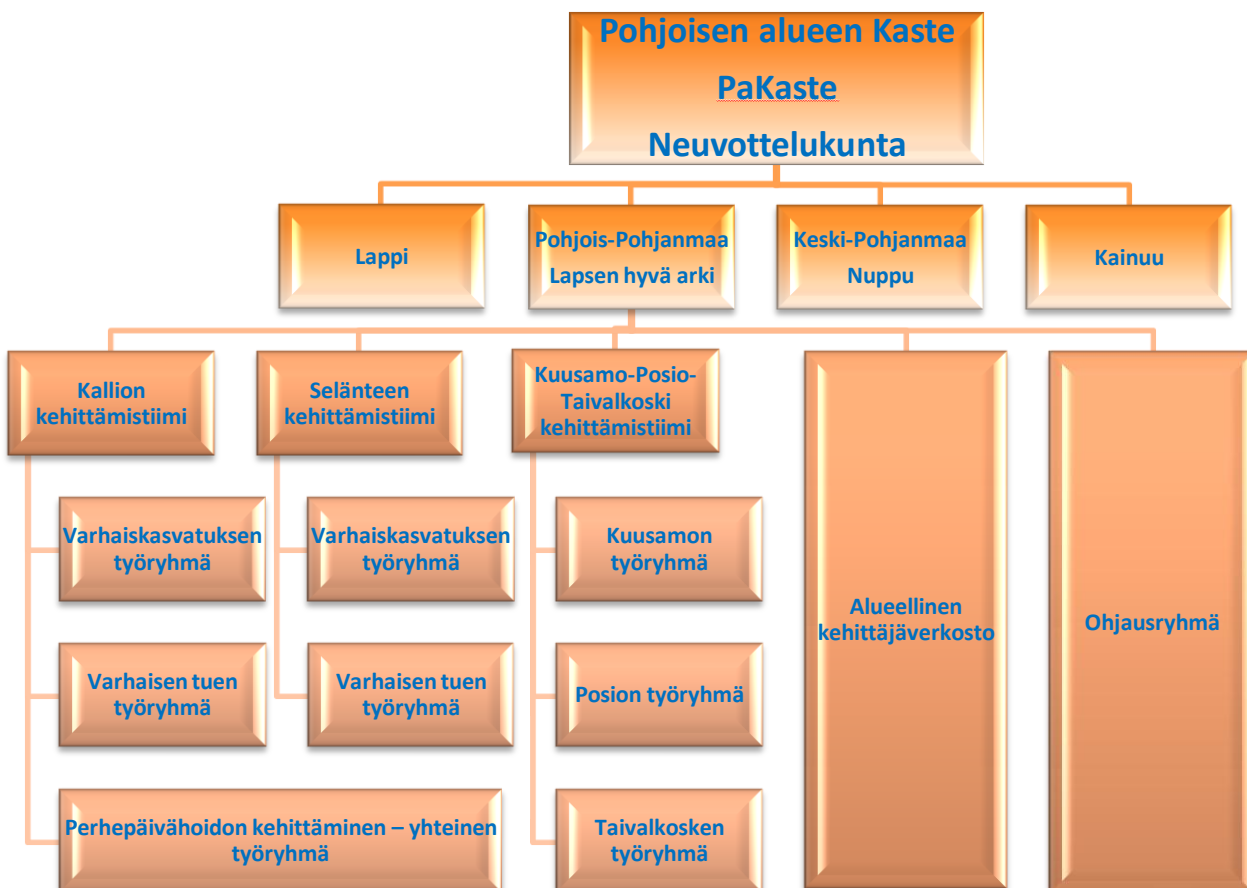
---

¹⁷ Kaikkien toteutuneiden koulutusten kustannukset eivät ehtineet kirjautua tämän seurantajakson maksatushakemukseen. Liitteeseen 6. on koottu kuitenkin kaikki toteutuneet koulutukset ja niiden laajuudet.

Liite 1. Hanketyöntekijöiden tiimipalaverit ja kehittämispäivät

Aika	Asiasisältö
11.1.	Talousasiat, kehittämistiimien kokousten valmistelu, ohjausryhmän kokouksen valmistelu
18.1.	Yhteenvetoa ja toimenpiteitä kehittämistiimien ja ohjausryhmän kokouksista, neuvottelukunnan kokous 27.1., opinnäytepankki, harjoittelija, ACP-yhteyksien käyttöönotto
2.2.	Talouden suunnittelu ja seuranta, Kuusamon PaKaste-seminaari 18.-19.3., kevään koulutukset (Ediva Oy:n tarjous ja Kasvatuskumppanuus-kouluttajakoulutus), kevään ajankohtaisfooromit, Pohjoisen varhaiskasvatuspäivän suunnittelu, www-sivujen päivitys, opinnäytepankki avattu
8.2.	Kuusamon PaKaste-seminaarin 18.-19.3. suunnittelua yhdessä Kainuun osahankkeen kanssa
22.2.	Harjoittelijan työnkuva, Kuusamo 18.-19.3., talous, alueiden kehittämissuunnitelmat
2.3.	Www-sivujen päivitystä, maksatushakemuksen lisäselvitys, opinnäytetyönä tehdyn kasvatuskumppanuusoppaan lunastaminen hankkeen käyttöön
16.3.	Opinnäyteyhteistyön käynnistäminen, vk-päivän suunnittelu, oppilaitosyhteistyöstä sopiminen (ODL, Diak, Oamk), yhteistyöpalaveri Nuppu-hankkeen kanssa Kuusamossa, alueiden kehittämistyön ajankohtaiset asiat, www-sivujen päivitystä
12.4.	Alueiden kehittämissuunnitelmat, hanke-esitys, syksyn toimintakalenteri, talouden tilannekatsaus, Kristiinan gradun esittely liittyen lapsivasuista tehtyyn tutkimukseen
21.4.	Talouden tilannekatsaus ja maksatushakemus, toimintaraportin laadintaprosessin aikaistuminen, syksyn toiminnan suunnittelua

Liite 2. Hankeorganisaatiokaavio

Liite 3. Koillismaan palaverit ja käsitellyt asiat 1.1.-30.4.2010

Palaveri	Aika	Paikka	Käsitellyt asiat
Koillismaan kehittämistiimi	14.1.2010 klo 12-15	Posio, vanh.kodin kokoushuone	Kehittämissuunnitelman luonnos. Raportti ja talous 17.8.-31.12.2009. Vertaishaastattelun ja ajankohtaisfoorumin suunnittelu.
	14.4.2010 klo 13-16	Taivalkoski, terveyskeskuksen neuvotteluhuone	Tilannekatsaus. Kehittämissuunnitelman päivitys. Hanke-yhteistyö. Vertaishaastattelun tuloksia. Talousasiat.
Posio/ työryhmä	8.1.2010 klo 12-14	Posio, seurakuntatalo	Srk:n toiminnan esittely. Kehittämissuunnitelman Posion painopisteet. Vertaishaastattelun toteutuksen suunnittelu.
	8.2.2010 klo 12-14	Posio, mielenterv.- ja perheneuvola	Perheneuvolan toiminnan esittely. Kehittämissuunnitelman terveiset. Vertaishaastattelu ja kehittämissuunnitelma. VIG-info. Lapset puheeksi-menettely.
	15.3.2010 klo 12-14	Posio, päiväkotiki	Kokemukset vertaishaastattelusta. 4v. tarkastusmalli. Vanhemmuuskortit. Perhenavigaattori.
	15.4.2010 klo 11.45-13.45	Posio, päiväkotiki	Ajankohtaisfoorumin anti. Vertaishaastattelun palautetilaisuus. Kehittämissuunnitelman päivitys. Kehittämissuunnitelman päivitys. Yksikkötapaamiset.
Posio	8.2.2010	Posio, peruskoulu	Sirpa Määttä, Onnistuvat opit- hanke. Hanke-esittelyt ja kosketuspinnat.
Kuusamo/ työryhmä	25.2.2010 klo 9-11	Kuusamo, kaup.talo	Ajankohtaiset kuulumiset. Kehittämissuunnitelman terveiset. Vertaishaastattelun tilannekatsaus. Kehittämissuunnitelman Kuusamon painopisteet. Koillismaan kokonaissuunnitelma. VIG-info. Lapset puheeksi- menettely.
	8.4.2010 klo 9-11	Kuusamo, srk-talo	Vertaishaastattelun anti. Kehittämissuunnitelman päivitys. PaKaste-seminaarin ja ajankohtaisfoorumin palautteet.
Kuusamo	30.3.2010	Kuusamo, kaup.talo	Hankkeen esittely ja tilannekatsaus Kasvatus- ja sivistyslautakunnassa
	31.3.2010	Kuusamo, neuvola	4v. tarkastuksen suunnittelutyöryhmä
	7.1.2010	Kuusamo, kaup.talo	Kevään 2010 kasvatuskumppanuuskoulutuksen suunnittelu Anja Niemen kanssa.
	26.4.2010	Kuusamo, kaup.talo	Perhepäivähoidon kasv.kumpp.koulutuksen suunnittelu. Päivähoidon ohjaaja Tarja Vuorela ja pph Pirjo Talala.
Taivalkoski/ työryhmä	29.1.2010 klo 12-14	Taivalkoski, tk:n neuvotteluhuone	Kehittämissuunnitelman terveiset. Vertaishaastattelun suunnittelu. Kehittämissuunnitelman Taivalkosken painopisteet. VIG-info. Lapset puheeksi- menettely.
	17.3.2010 klo 14-16	Taivalkoski, ryhmis II	Ryhmis II:n esittely. Vertaishaastattelun kokemuksia. Kehittämissuunnitelman päivitys. Koulutuspalautteet.
Taivalkoski	22.1.2010	Taivalkoski, päivähoitotsto	Päivähoidon ohjaajan ja Iton kanssa katsaus varhaiskasvatukseen ajankohtaisiin asioihin.
	3.2.2010	Taivalkoski, tk:n neuvotteluhuone	Ryhmissä henkilöstö - omahoitajuus, pienryhmätyöskentely
	1.3.2010	Taivalkoski, tk:n neuvotteluhuone	Perhepäivähoitajien palaveri. Hanke-esittely. Lapsen hyvä arki perhepäivähoitajissa.
	7.4.2010	Taivalkoski, esikoulu	Päivähoidon palaveri. Vasujen päivitys. Kasvatuskumppanuus. Omahoitajuus. Pienryhmätyöskentely.
Oulun Diakoniaopisto	29.3.2010	ACP-yhteys	Case- tyyppisen oppilaitosyhteistyön suunnittelu.
Anja Niemi, Marjut Parhiala, Sari Suhonen	20.4.2010	ACP-yhteys	Varhaiskasvatuspäivän työpajan suunnittelu.

Liite 4. Kallio-Selänteen kehittämisalueen palaverit ja käsitellyt asiat 1.1.-30.4.2010

Palaveri	Aika	Paikka	Käsitellyt asiat
Kallion kehittämistiimi	12.1.2010 13-15	Nivala	Kehittämissuunnitelman esittely. Seurantaraportti ajalta 17.8–31.12.2009. Talouden tilanne. Työryhmien kokoonpanoista sopiminen. Bikva-prosessin esittely.
Selänteen kehittämistiimi	13.1.2010 13-15	Pyhäjärvi	Kehittämissuunnitelman esittely. Seurantaraportti ajalta 17.8–31.12.2009. Talouden tilanne. Työryhmien kokoonpanoista sopiminen. Bikva-prosessin esittely.
Selänne /hallinto	8.2.2010 14– 15.30	Haapajärvi	Hankkeen sisällöllinen osuus. Alueen tarpeet. Hankkeen talous.
Kallio/päiväkotien esimiehet	9.2.2010 9-10	Ylivieska	Hankkeen menetelmien ja prosessien esittely. Päiväkotien kehittämistarpeista keskustelua.
Kallio/hallinto	10.2.2010 10-11	Nivala	Hankkeen sisällöllinen osuus. Alueen tarpeet. Hankkeen talous.
Selänne/päivähoidon esimiehet	12.2.2010 9-11	Haapajärvi	Hankkeen menetelmien ja prosessien esittely. Alueen kehittämistarpeet.
Kallion VASU-työryhmä	15.2.2010		Työryhmän järjestäytyminen. Peruspalvelukuntayhtymän VASU. Hankkeen menetelmät ja prosessit. Keskustelua mahdollisista pilottikohteista. Oppilaitosyhteistyö.
Selänteen kehittämistiimi	17.2.2010 9–11	Haapajärvi	Hankkeen tilannekatsaus. Ohjausryhmän ja neuvottelukunnan kuulumiset. Keskustelua jatkohankkeesta. Kehittämissuunnitelman hyväksyminen. Talouden toteutuma vuodelta 2009. Bikva-prosessin esittely.
Kallion kehittämistiimi	17.2.2010 13-15	Nivala	Hankkeen tilannekatsaus. Ohjausryhmän ja neuvottelukunnan kuulumiset. Keskustelua jatkohankkeesta. Kehittämissuunnitelman hyväksyminen. Talouden toteutuma vuodelta 2009. Bikva-prosessin esittely.
Selänne/VASU-työryhmä	22.2.2010	Pyhäjärvi	Työryhmän järjestäytyminen. Varajäsenten valinta. Vasun sisällöt. Lapsivasu.
Kallion VAVU-työryhmä	24.2.2010	Ylivieska	Keskusteltiin ajankohtaisista asioista alueella. Hankkeen menetelmät ja prosessit. Perhevalmennuksen kehittämisestä ja kolmannen sektorin osuudesta sopiminen. Oppilaitosyhteistyö.
Perhepäivähoidon työryhmä	1.3.2010	Haapajärvi	Työryhmän järjestäytyminen. Keskustelua perhepäivähoidon nykytilasta ja varahoitojärjestelmästä. Perhepäivähoitajan työn mielekkyys.
Selänne/VASU-työryhmä	23.3.2010	Haapajärvi	Varajäsenten nimeäminen. Lapsivasu asiakirjan työstämisestä sopiminen. Vasuasiakirjasta sopiminen. Ennaltaehkäisevästä päivähoitosta keskusteltiin.
Kallio/Selänne/MLL	29.3.2010	Ylivieska	Yhteistyöstä sopiminen.
Kallion VAVU-työryhmä	31.3.2010	Nivala	Lapsen osallisuudesta keskusteltiin. Sovittiin yhteistyöstä TUKEVA hankkeen kanssa perhevalmennuksen osalta. Vertaisryhmä toiminnan suunnittelua.
Kallion VASU-työryhmä	31.3.2010	Nivala	Varajäsenten nimeäminen. Lapsivasu materiaalin työstämistä. Kuntayhtymävasun sisällön sopimista. Tutustuttiin hyvät käytännöt nettisivustoon. Keskustelua vanhempien ja lapsen osuudesta vasuun. Pilottikohteiden mietintää.
Perhepäivähoidon työryhmä	12.4.2010	Nivala	Kehittämiskohteiden pohdintaa. Varahoitojärjestelmä. Perhepäivähoitajan työn mielekkyys.
Selänne/VASU-työryhmä	19.4.2010	Kärsämäki	Vasuproessin aikataulu. Erityisen tuen tarpeessa olevan lapsen sijoittuminen päivähoitoon.
Kallion kehittämistiimi	20.4.2010 13-15	Ylivieska	Työryhmien työskentelyn käynnistyminen ja tilannekatsaus. Koulutuskuulumiset. Bikva-raportin esitelty. Talouden tilanne. Syksyn ajankohtaisfoorumista ja kokouksista sopiminen.

Liite 5. Hankkeeseen kytkeytyvät opinnäytetyöt

Kehittämialue	Aihe	Yhteistyötaho	Aikataulu
Kallio	Asiakkaan osallisuuden vahvistaminen ehkäisevässä perhetyössä - työntekijöiden näkökulma. Laadullinen tutkimusorientoitunut opinnäytetyö	Oamk/sote, sosiaalialan koulutusohjelma, amk:n perustutkinto	Kevät 2010- Syksy 2010
	Lapsen näkökulma ja osallisuus päiväkodin lapsikohtaisessa vasutyöskentelyssä (Vilkunan päiväkot, Nivala). Laadullinen tapaustutkimus.	Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu Ylivieskan yksikkö, sosiaalialan koulutusohjelma, amk:n perustutkinto	Kevät 2010- Kevät 2011
	Kasvatuskumppanuuden kehittyminen Knuutinpuhdon päiväkodissa (Nivala) vanhempien näkökulmasta 200-luvun aikana. Laadullinen tapaustutkimus.	Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu Ylivieskan yksikkö, sosiaalialan koulutusohjelma, amk:n perustutkinto	Kevät 2010- Kevät 2011
Selänne	Lapsen osallisuuden vahvistaminen päiväkodissa (Pyhäjärvi). Toiminnallinen kehittämisprosessi.	Oamk/sote, sosiaali- ja terveysalan amk:n jatkotutkinto	Kevät 2010- Kevät 2011
Koillismaa	Kasvatuskumppanuuskoulutuksen merkitys päiväkotityössä (Kuusamo). Kyselytutkimus.	Oamk/sote, sosiaalialan koulutusohjelma, amk:n perustutkinto	Kevät 2010- Syksy 2010
	Vanhempien kokemuksia kasvatuskumppanuudesta Kuusamon päivähoidossa. Laadullinen tapaustutkimus.	Oamk/sote, sosiaalialan koulutusohjelma, amk:n perustutkinto	Kevät 2010- Kevät 2011
	Palveluopas Kuusamon lapsiperheille. Tuotekehitysprosessi.	Oamk/sote, sosiaalialan koulutusohjelma, amk:n perustutkinto	Kevät 2010- Kevät 2011
	Asiakkaan osallisuuden vahvistaminen lapsiperhepalveluissa (päivähoito, neuvola, lastensuojelu ja sosiaalityö)-vanhempien näkökulma.	Oamk/sote, sosiaalialan koulutusohjelma, amk:n perustutkinto	Kevät 2010- Kevät 2011

Liite 6. Selvitys koulutus- ja asiantuntijapalveluiden käytöstä

Nimi	Koulutussisältö	Tunnit	Kustannukset
Anja Niemi	Kasvatuskumppanuuskoulutus: peruskoulutus ja työmenetelmäohjaus (Kuusamo)	82	22 €/h = 1804 + sivukulut
Jari Sinkkonen	Lapsen terve ja epäterve aggressio ja Mitä lapsi tarvitsee hyvään kasvuun?	5	1000 € (hankkeen osuus)
Sari Suhonen	Kasvatuskumppanuuskoulutus: peruskoulutus ja työmenetelmäohjaus	29	Tiedot löytyvät talouden seurantaraportista.
Marjut Parhiala	Kasvatuskumppanuuskoulutus: peruskoulutus ja työmenetelmäohjaus ja Huoli puheeksi - koulutus	52	Tiedot löytyvät talouden seurantaraportista.
Kaija Leppälä	Huoli puheeksi - koulutus	14	Tiedot löytyvät talouden seurantaraportista.
Ediva Oy.	Varhaiskasvatuksen pedagoginen johtaminen		3 172 € (erä I)
Eeva-Liisa Kronqvist	Luento	1,5	265 € + sivukulut
Eila Huotari	Luento	1	Matkat ja päiväraha
Nina Halme	Luento	3	Matkat ja päiväraha
Arja Veijola	Luento	12	(Ei vielä laskutettu)
Hilkka Honkanen	Luento	12	(Ei vielä laskutettu)
Aini Ronkainen	Kasvatuskumppanuuskouluttaja- koulutus	40	(Ei vielä laskutettu)

Liite 7. Hankkeen työntekijöiden osallistuminen koulutuksiin

Aika	Paikka	Koulutus	Kustannukset	Osallistujat
21.1.2010 9-16	Kuusamo	Lapsen puheeksi. Mielenterveyden keskusliitto.	Ilmainen	Anu Määttä
28.1.2010 12.30-15.30	Oulu	Vig-infotilaisuus. Videoavusteinen vuorovaikutuksen ohjaus	Osallistujille ilmainen. Hanke osallistui kouluttajan kustannuksiin yhdessä MLL:n kanssa	Kirsi Anttila, Anu Määttä, Aira Vähärautio
26.2.2010	Kokkola/Nuppu-hanke	Lapsiperheiden hyvinvointia rakentamassa. Perhekeskuksen kehittäminen	Ilmainen	Kirsi Anttila
3.3.2010	Kuusamo	Lapsen terve ja epäterve aggressio. Mitä lapsi tarvitsee hyvään kasvuun? Jari Sinkkonen	Koulutus toteutettiin yhteistyössä Koillismaan Lapsen hyvä arki- hankkeen ja Kuusamon kaupungin toimijoiden kanssa. Hankkeelle aiheutuneet kustannukset ilmenevät talousraportista (yht. 1000 €).	Anu Määttä
4.-5.3.2010	Oulu	Varhaiskasvatuksen johtaminen – prosessikoulutus (Ediva Oy.)	Hankkeen kustantama koulutus kehittämisalueille. Kehittämiskoordinaattoreiden osallistumisesta ei ole aiheutunut lisäkustannuksia.	Kiris Anttila, Anu Määttä
18.3.2010	Videoyhteys	Lastensuojelu ja laki	Ilmainen	Anu Määttä
22.3.2010	Videoyhteys	Lapsen hyvän kasvun edellytykset (Oys, Marja Schulman)	Maksullinen. Lasku ei ole vielä tullut.	Anu Määttä
29.3.2010	Ylivieska	Moniammatillisen yhteistyön lainsäädäntöpohja. Onnistuvat opit.	Ilmainen	Kiris Anttila
7.4.2010 12-16	Ylivieska/Kallio	Moniammatillinen prosessikoulutus (Hilkka Honkanen ja Arja Veijola)	Hankkeen kustantama koulutus kehittämisalueille. Kehittämiskoordinaattorin osallistumisesta ei ole aiheutunut lisäkustannuksia.	Kirsi Anttila
14.4.2010 12-16	Haapajarvi/Selänne	Moniammatillinen prosessikoulutus (Hilkka Honkanen ja Arja Veijola)	Hankkeen kustantama koulutus kehittämisalueille. Kehittämiskoordinaattorin osallistumisesta ei ole aiheutunut lisäkustannuksia.	Kirsi Anttila
22.4.2010 12-16	Posio/Koillismaa	Moniammatillinen prosessikoulutus (Hilkka Honkanen ja Arja Veijola)	Hankkeen kustantama koulutus kehittämisalueille. Kehittämiskoordinaattorin osallistumisesta ei ole aiheutunut lisäkustannuksia.	Anu Määttä